

การศึกษาคุณสมบัติ การโคลนนิ่ง และการแสดงออกของเอนไซม์เบต้า-แมนนาเนสจาก *Bacillus subtilis* ที่เจริญได้ดีในที่
อุณหภูมิสูง

พิจักษณ์ สัมพันธ์^{1,2}, สุทธิคารักษ์ ชัยจันทร์², ดวงเนตร อิศรางกูร ณ อยุธยา¹, สุเทพ ไวยครุฑาชา², วิทยา มีวุฒิสม²

¹ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ และ ²ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

Bacillus subtilis BCC41051 เป็นเชื้อแบคทีเรียที่สร้างเอนไซม์เบต้า-แมนนาเนสทนร้อน ซึ่งคัดแยกได้จากดินที่อุ้มไปด้วยกาก
ถั่วเหลืองและที่สำคัญเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ยังเป็นชนิดที่เจริญเติบโตได้ดีในอุณหภูมิสูง เอนไซม์เบต้า-แมนนาเนสที่หลั่งออกนอก
เซลล์เป็นชนิดที่ละลายน้ำได้ดี เนื่องจากไม่สามารถตกตะกอนได้แม้จะใช้แอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัวถึงร้อยละ 80 ก็ตาม เอนไซม์
นี้มีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 38.0 kDa ซึ่งวัดโดยวิธี SDS-PAGE และมีค่า pI เท่ากับ 5.3 เอนไซม์นี้สามารถย่อยแมนแนนได้ดี
ที่สุดที่ค่าความเป็นกรด - ค่าเท่ากับ 7.0 และที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เอนไซม์มีความเสถียรในช่วงความเป็นกรด- ค่า
ระหว่าง 5.0 - 11.5 และที่อุณหภูมิสูงถึง 60 องศาเซลเซียส โดยยังคงเหลือค่ากิจกรรมมากกว่าร้อยละ 80 เอนไซม์จะถูกยับยั้งอย่าง
มากโดย Hg^{2+} (1 mM) แต่จะถูกยับยั้งเพียงเล็กน้อยด้วยอิมูนอนชนิดอื่นๆ ที่มีอิเล็กตรอนวงนอก 2 ตัว ขึ้นเบต้า-แมนนาเนสจะแปร
รหัสได้โปรตีนที่ประกอบด้วยกรดอะมิโน 362 ตัว โดยที่ 26 ตัวแรกจะทำหน้าที่เป็น signal peptide เอนไซม์รีคอมบิแนนเบต้า-
แมนนาเนสสามารถแสดงออกได้ในระดับสูงทั้งใน *Escherichia coli* BL21(DE3) (415.18 U/ml) และ *B. megaterium* UNcat
(359 U/ml)

คำสำคัญภาษาไทย: เบต้า-แมนนาเนส, บาซิลลัส ซับทิลิส, การศึกษาคุณสมบัติ, การแสดงออกของยีน, เทอร์โมฟิลิก